

MEDNARODNA PREPOZNAVOST ODDELKA ZA GEOGRAFIJO FILOZOFSE FAKULTETE UNIVERZE V MARIBORU

Lučka Lorber

Dr., docentka

Oddelek za geografijo

Filozofska fakulteta

Univerza v Mariboru

Koroška cesta 160, SI-2000 Maribor, Slovenija

e-mail: lucka.lorber@um.si

UDK: 372:91(091)(497.4 Maribor)

COBISS: 1.04

Izvleček

Mednarodna prepoznavnost Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru

Oddelek za geografijo je mednarodno prepoznaven v ožjem regionalnem, evropskem in globalnem prostoru. Pri razvoju geografske stroke se povezuje z geografskimi oddelki drugih univerz, prav tako pa veliko pozornost namenja proučevanju obmejnih in čezmejnih prostorskih problemov. Na področju znanstvenoraziskovalnega in izobraževalnega dela ima pomembno vlogo pri razumevanju prostorske stvarnosti v širšem kontekstu proučevanja družbenih, kulturnih in političnih vidikov značilnih za posamezno obdobje v zadnjih petdesetih letih. Mednarodno delovanje študentov in profesorjev se je še posebej razmahnilo po vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Profesorji sodelujejo na mednarodnih znanstvenih kongresih, gostujočih predavanjih in na poletnih šolah. Mednarodna aktivnost se odraža v vedno večjem številu objav znanstvenih člankov v uglednih mednarodnih revijah in prispevkih v znanstvenih monografijah. S sodelovanjem v znanstvenoraziskovalnih projektih se krepi mednarodna prepoznavnost Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru.

Gljučne besede

mednarodno sodelovanje, evropski raziskovalni programi, skupni študijski programi, programi mobilnosti, prepoznavnost, odličnost

Abstract

International recognisability of the Department of Geography, the Faculty of Art, University of Maribor

The Department of Geography is internationally recognized in the closer regional, European and global spaces. When it comes to development of the field of geography, the department affiliates with geography departments of other universities and dedicates a lot of attention to researching border-area and cross-border spatial problems. It plays an important role in the area of science and research work when it comes to understanding spatial reality in the broader context of researching social, cultural and political aspects that are typical of individual periods during the last fifty years. International student-professor cooperation has especially progressed after the entry of Slovenia into the European Union. Teachers participate at international scientific congresses, give visiting lectures and attend summer schools. The department's international activity reflects in a growing number of published scientific articles in renowned international magazines and scientific papers in scientific monographs. Participation in scientific and research projects strengthens international recognisability of the Department of Geography of the Faculty of arts of the University of Maribor.

Key words

International cooperation, European research program, joint degree study programs, mobility programs, recognition, excellence

Uredništvo je članek prejelo 6. 9. 2013

1. Uvod

Poslanstvo Univerze v Mariboru temelji na iskrenosti, radovednosti, ustvarjalnosti, svobodi duha, sodelovanju in izmenjavi spoznanega v znanosti, umetnosti in izobraževanju. Univerza v Mariboru v skrbi za človeka in trajnostni razvoj bogati zakladnico znanja, dviguje raven zavedanja, krepi humanistične vrednote, kulturo dialoga, kakovost bivanja in globalno pravičnost.

Zavedanje, tako profesorjev kot študentov, da bomo lahko samo z odprtostjo in sodelovanjem dosegli cilje poslanstva, je ključnega pomena tako za nadaljnji razvoj univerze kot našega oddelka, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru.

Pedagoška akademija Maribor je bila ustanovljena leta 1961 kot dveletna višja šola za izobraževanje pedagoškega kadra. Njeno poslanstvo je bilo, da: "...vzgaja in izobražuje učitelje z višjo in visoko izobrazbo za osnovne in druge šole, organizira in razvija znanstveno delo na področju vzgoje in izobraževanja ter organizira pouk na drugi in prvi stopnji visokošolskega študija" (Bračič 1973; Kolnik 2006).

Kot študijska smer se je geografija na Pedagoški akademiji Maribor pričela izvajati v drugem študijskem letu. K ustanovitvi mariborskega geografskega oddelka je ob dr. Vladimirju Bračiču s svojim sodelovanjem prispeval dr. Svetozar Ilešič. Bil je tudi donator številnih geografskih publikacij, ki so pomembno obogatile nastajajoče knjižnično študijsko gradivo. Med najzaslužnejše profesorje za razvoj geografije na nekdanji Pedagoški akademiji Maribor uvrščamo dr. Vladimirja Bračiča, dr. Mavricija Zgonika, dr. Boruta Belca, dr. Božidarja Kerta in prof. Ludvika Olasa (Medmrežje 1, Kolnik 2006).

Slika 1: Inavguracija Vladimirja Bračiča, prvega rektorja na Univerzi Maribor leta 1975.

Vir: <http://www.bracic-vladimir.info/Projekt-Univerza-v-Mariboru-in-prvi-rektor.php>

Oddelek za geografijo Univerze v Mariboru se je vse od svoje ustanovitve leta 1962 zavedal pomena širšega regionalnega in mednarodnega sodelovanja. Osnovno poslanstvo oddelka je bilo proučevanje družbenih in naravnogeografskih procesov, njihovo razumevanje in posredovanje doseženih rezultatov v širši prostor. Vidno vlogo pri mednarodni prepoznavnosti oddelka je v preteklosti imel zaslužni profesor dr. Borut Belec kot predstojnik Oddelka za geografijo takrat na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru. Oddelek je sodeloval s številnimi uglednimi raziskovalnimi institucijami, med drugim z univerzami v Muenchnu, Frankfurtu, Augsburgu,

Marburgu/L, Bayreuthu, Bratislavi in Trnavi ter s Poljsko akademijo znanosti v Varšavi.

Slika 2: Dr. Božidar Kert

Slika 3: Dr. Mavricij Zgonik

Prav tako je bil zaslužni profesor dr. Borut Belec vse od leta 1974 član Mednarodne geografske zveze (International Geographical Union, IGU), njenih komisij in delovnih teles na področju rabe tal, ruralnega razvoja, marginalizacije in spremembe ruralnih sistemov (Lorber 2011). Oddelek za geografijo je bil v obdobju sedemdesetih let 20. stoletja pobudnik in soorganizator številnih bilateralnih srečanj, nemško–jugoslovanskih, poljsko–jugoslovanskih, slovensko–slovaških in slovensko–nemških. Na osnovi podpisanega sporazuma z Visoko šolo v Sombathelyju je bilo vzpostavljeno bilateralno sodelovanje, ki je omogočalo slovensko–madžarsko sodelovanje.

Slika 4: Zaslužni profesor dr. Borut Belec.

Posebej pomembno je bilo delo prof. Ludvika Olas, ki je s svojo tankočutnostjo raziskovalca za celostno proučevanje obmejne problematike pomembno prispeval k razumevanju položaja slovenske manjšine v Porabju. "Jeseni 1975 se je Olas zaposlil kot profesor višje šole na takratni Pedagoški akademiji, sedaj Pedagoški fakulteti v Mariboru. Nadaljeval je z raziskavami, začetimi v Prekmurju, in se loteval novih. Kot izkušen raziskovalec je svoje zanimanje razširil v obmejne regije, na narodnostno mešana ozemlja in v manj razvita območja Severovzhodne Slovenije. Prvi med slovenskimi geografi se je lotil sistematičnega preučevanja s Slovenci poseljenega Porabja" (Kert 2000).

Slika 5: Prof. Ludvik Olas.

Vir: Kert, 2000

"Neprecenljiv je Olasov prispevek k širjenju prepoznavnosti slovenskih pokrajin. Več let je sodeloval pri geografskih predstavitev Pomurja, namenjenih slovenskim učiteljem iz zamejstva. V okviru gibanja Znanost mladini je bil soustanovitelj in vodja raziskovalnih taborov Pomurje, ki so se jih udeleževali dijaki iz domovine in zamejstva. Kot dober poznavalec subpanonskega sveta je bil vodnik številnih nepozabnih ekskurzij po Pomurju, Porabju in širšem Madžarskem. Kot eden redkih poznavalcev madžarščine je bil posredovalec madžarske geografske literature in nepogrešljiv vezni člen med visokošolskimi zavodi v Sloveniji in na Madžarskem" (Kert 2000).

V devetdesetih letih 20. stoletja je Univerza v Mariboru okrepila mednarodno sodelovanje in omogočila učiteljem, raziskovalcem in študentom večjo mednarodno aktivnost. Ključni razlogi za hitrejši proces internacionalizacije so bili: okrepljeno meduniverzitetno sodelovanje v evropskem visokošolskem prostoru tako z uvedbo usklajene bolonjske strukture študija kot razvojem skupnih raziskovalnih programov ter intenzivni proces evropske prostorske integracije. V letu 2012 je bila sprejeta tudi zaveza slovenskih univerz, da si bodo prizadevale vključevati v proces ustvarjanja evropskega transparentnega trga dela, in sicer z usklajevanjem kompetenc, kot naj bi jih raziskovalci imeli glede na stopnjo kariere in izkušnji v raziskovanju po priporočilih Evropske komisije (Towards a European Framework for Researchers Careers). S tem bodo delodajalci vedeli, kako lahko znanstvenik oziroma raziskovalec določenega profila prispeva k dvigu kakovosti in konkurenčnosti. Univerze želijo v celoti implementirati Evropsko listino za raziskovalce in Kodeks ravnanja pri zaposlovanju raziskovalcev, h kateri so se zavezale 19. 11. 2008. Prav tako bodo univerze sodelovale z uporabniki znanja pri oblikovanju ciljev študijskega programa (RKRS 2012).

Na osnovi oddelčne tradicije in univerzitetnih smernic se je mednarodno sodelovanje Oddelka za geografijo FF UM močno okrepilo v zadnjem obdobju, zlasti z ustanovitvijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru leta 2006. Filozofska fakulteta se je začela uspešno povezovati in sodelovati z mednarodnim univerzitetnim prostorom, predvsem s humanistično in družboslovno usmerjenimi fakultetami ter univerzami. S tem se je zagotovilo še boljše sodelovanje naših profesorjev in študentov v mednarodnih študijskih in raziskovalnih projektih. V sklopu meduniverzitetnih povezovanj smo razširili znanstvenoraziskovalno dejavnost naših profesorjev in spodbudili njihovo vključevanje v mednarodne projekte (Jesenšek, Lorber 2011). V zadnjem desetletju se je raziskovalno področje precej razširilo. Obstoječim temam so se pridružile nove, zlasti s področja fizične in družbene

geografije (predvsem klimatogeografije, hidrogeografije, pedogeografije, ekonomske geografije, geografije turizma, geografije naselij, ekološke geografije, varstva okolja, ekoremediacij) ter didaktike geografije (Horvat 2011).

2. Mednarodno znanstvenoraziskovalno sodelovanje

Kljub temu, da sodi oddelek med manjše oddelke Univerze v Mariboru, uspešno sodeluje na področju mednarodnega znanstvenoraziskovalnega sodelovanja tako na bilateralni osnovi kot v skupnih evropskih projektih. Tako geografi sodelujejo v dvoletnih bilateralnih projektih s hrvaškimi, bosanskimi in češkimi kolegi. Rezultate skupnega dela na projektih predstavljajo na mednarodnih kongresih in v znanstvenih revijah.

Preglednica 1: Seznam bilateralnih projektov geografskega oddelka FF UM v obdobju 1998–2009.

Politika inovacij na Češkem in v Sloveniji: institucije, mreženje in regionalni razvoj	Češka, Palacky University	2007–2008
Vpliv industrije na regionalni razvoj Slovenije in Bosne in Hercegovine	Bosna in Hercegovina, Univerzitet u Tuzli	2008-2009
Vpliv družbenoekonomskih sprememb na razvojne procese in transformacijo slovensko-hrvaških mejnih območij	Hrvaška Sveučilište u Zagrebu	1998-1999

Svojo mednarodno raziskovalno aktivnost člani oddelka izkazujejo tudi pri sodelovanju s strokovnimi krogi na ožjih raziskovalnih področjih. "Člani oddelka sodelujejo na področju znanstveno raziskovalnega in pedagoškega dela s Katedro za gospodarsko geografijo Univerze v Bayreuthu, Inštitutom za geografijo Univerze v Gradcu, Inštitutom za geografijo Univerze na Dunaju, Inštitutom za didaktiko geografije Univerze J. W. Goethe v Frankfurtu, Inštitutom za kulturno geografijo Univerze v Frankfurtu, z Geografskim oddelkom Prirodoslovno-matematičnog fakulteta Univerze v Zagrebu, Geografskim oddelkom Univerze v Birminghamu, Katedro za geografijo Univerze v Plznu, Geografskim oddelkom Univerze v Peci, Katedro za geografijo Univerze v Marburgu in Visoko pedagoško šolo v Szombathelyu" (Kolnik 2006). Prav tako je potrebno poudariti, da je v obdobju 1998/99 uspešno potekalo sodelovanje z delovno skupino za proučevanje regionalnih razlik pri Akademie fuer Raumforschung und Landesplanung iz Hannovera.

V preteklem obdobju smo bili vključeni v več mednarodnih projektov, ki jih je sofinancirala Evropska unija, in v bilateralne projekte s področja geografije, trajnostnega razvoja in zagotavljanja kakovosti visokošolske dejavnosti.

3. Raziskovalni projekti

Vključevanje članov oddelka v raziskovalne projekte, tudi domače, ki posegajo v mednarodno sfero obravnave prostora in družbenih procesov, je bistvenega pomena za mednarodno prepoznavnost znanstveno-raziskovalnega dela na oddelku. V projektu so poleg geografov sodelovali še sociologi in politologi, kar kaže na holistični pristop pri obravnavanju tematike. Tako smo sodelovali pri temeljnem

raziskovalnem projektu Razvojne možnosti slovenskih obmejnih območij po vstopu Republike Slovenije v schengenski prostor (ARRS 1. 1. 2007–31. 12. 2009), kjer je bil poudarek na evropskih integracijskih procesih, slovenskih obmejnih območjih in planiranju schengenskega prostora.

Prav tako je interdisciplinarno sestavljena programska skupina na FF UM, v kateri sodelujejo člani oddelka in ki se ukvarja z raziskavami: Slovenska identiteta in kulturna zavest v jezikovno in etnično stičnih prostorih v preteklosti in sedanjosti (ARRS 1. 1. 2009–31. 12. 2015).

4. Mednarodni projekti in projekti evropskega socialnega sklada

Člani oddelka so v zadnjem desetletju aktivno sodelovali pri mednarodnih projektih: Ecoprofit International, Competence Network »Water Resources and Their Management«, Comenius 2.1 »Förderung von Minderheitensprachen im mehrsprachigen Raum in der Lehrerbildung«, Herodot - Exciting Geography of Europe, EUBIS – EU-Burgerschaft: »Gesellschaftliches Engagement für Europa beginnt in der Schule«, Partnerstvo fakultet in šol, GRUNDTVIG 2 »Environmental Heritage«, Leonardo da Vinci, »Water for Life - Education for Water«, Slovenija – vodna učna pot Evrope in ReTInA – »Revitalization of Traditional Industrial Areas in SE Europe«

Oddelek je sodeloval tudi pri mednarodnih projektih Urban marketing (1999–2000), Funkcionalne regije (2012) in Regional polycentric urban system (2006–2007). Prav tako je bil vključen v projekt Children's Identity & Citizenship in Europe: A European Commission Socrates Programme Thematic Network Project, 1999/2006.

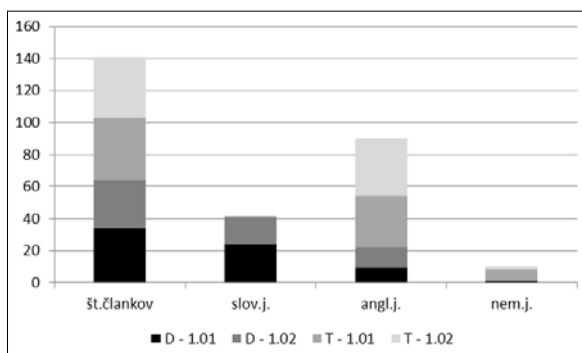
5. Revija za geografijo

Mednarodno prepoznavna je tudi periodična publikacija, znanstvena revija s področja geografije Revija za geografijo, ureja jo dr. Igor Žiberna, ki izhaja od leta 2006 in prinaša sodobna spoznanja domačih ter tujih raziskovalcev. Članki so dosegljivi brezplačno na spletni strani UM FF (Medmrežje 3).

Slika 6: Naslovnica Revije za geografijo

Revija ima mednarodni uredniški odbor in objavlja recenzirane znanstvene članke. Publikacija je indeksirana v naslednjih bibliografskih bazah: CGP (Current Geographical Publications), EBSCOhost, IBSS (International Bibliography of the Social Sciences), Ulrich's in DOAJ. Do sedaj je bilo izdanih štirinajst števil revije z objavljenimi stoenaštiridesetimi znanstvenimi članki. Od tega jih je bilo triinsedemdeset (52 %) izvornih znanstvenih člankov (1.01) in osemišestdeset (48 %) preglednih znanstvenih člankov (1.02). V reviji je bilo objavljenih sedeminsedemdeset (55 %) prispevkov tujih avtorjev (T) z vseh celin, kar pomeni pomemben pretok znanstvenoraziskovalnih rezultatov s področja geografske vede. Devetdeset člankov (64 %) je bilo napisanih v angleškem jeziku, enainštirideset (29 %) v slovenskem jeziku in deset (7 %) v nemškem jeziku.

Slika 7: Pregled števila člankov glede na izvor (T – tuji avtorji, D – domači avtorji), jezik objave, in Cobiss razvrstitev.

Vir: Lastni izračuni.

Preglednica 2: Analiza objavljenih člankov glede na jezik objave.

	št.člankov	slov.j.	angl.j.	nem.j.
D - 1.01	34	24	9	1
D - 1.02	30	17	13	0
T - 1.01	39	0	32	7
T - 1.02	38	0	36	2
	141	41	90	10

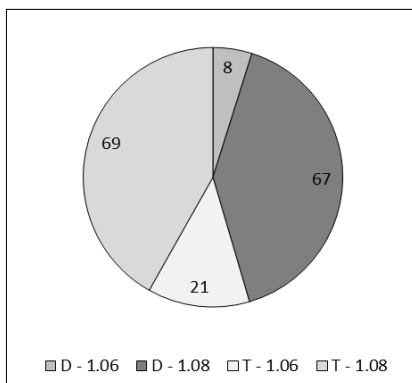
Vir: Lastni izračuni.

Prav tako uredniška politika omogoča izdajanje tematskih števil. V letih 2009 in 2010 so s prispevki udeležencev svetovne konference New challenges for sustainable rural development in the 21st century, ki je pod okriljem Mednarodne geografske zveze (IGU) potekala na Univerzi v Mariboru, izšle štiri tematske številke Revije za geografijo.

6. Objave znanstvenih člankov članov oddelka v tujih znanstvenih revijah in poglavij v tujih znanstvenih monografskih publikacijah

V obdobju do leta 2013 je bilo v tujih indeksiranih revijah objavljenih trideset (Cobiss 1.01) izvornih in sedem (Cobiss 1.02) preglednih znanstvenih člankov, v katerih so člani oddelka predstavili aktualne geografske procese v Sloveniji in širši regiji. Prav tako so objavili dvaintrideset samostojnih znanstvenih sestavkov ali

poglavij v monografskih publikacijah, objavljenih v tujini (Cobiss 1.16).

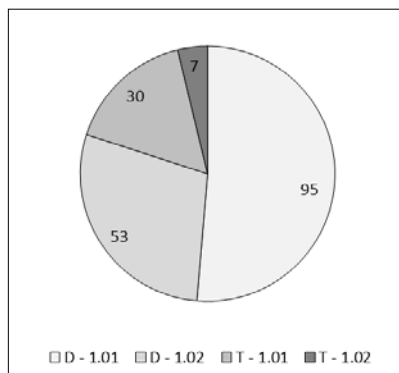

Slika 8: Objave znanstvenih člankov oddelka (D - domače revije, T - tuje revije).
Vir: Lastni izračuni.

Publicistična dejavnost oddelka je mednarodno prepoznavna in zato ne čudi, da člani oddelka sodelujejo v uredniških odborih tujih geografskih revij (deset revij) in so recenzenti tako znanstvenih člankov kot monografij in univerzitetnih učbenikov tujih avtorjev, objavljenih v tujini.

7. Mednarodne znanstvene konference in sestanki

Oddelek za geografijo FF UM dosega svojo mednarodno prepoznavnost z rednimi aktivnimi udeležbami na mednarodnih konferencah v evropskem in širšem mednarodnem prostoru Afrike, Azije, Avstralije, Severne in Južne Amerike. Objavljenih je bilo enaindvajset prispevkov vabljenih predavanj (Cobiss 1.06) in devetinšestdeset prispevkov predavanj (Cobiss 1.08) v katerih so člani oddelka predstavili rezultate svojega raziskovalnega dela.

Slika 9: Objave oddelka v zbornikih domačih in tujih znanstvenih simpozijev.
Vir: Lastni izračuni.

Oddelek aktivno sodeluje pri organizaciji in soorganizaciji geografskih srečanj, znanih pod imenom raziskovalni peterokotnik, vse od leta 1991. Partnerstvo se je leta 2002 razširilo in danes povezuje šest univerz srednjeevropskega prostora (Bayreuth, Bratislava, Gradec, Maribor, Peč, Plzen) v raziskovalni šesterokotnik.

Mednarodni Center za ekoremediacije vse od leta 2007 letno organizira mednarodne znanstvene sestanke, ki so namenjeni predstavitvi znanstvenega dela na področju ekoremediacij. Poslanstvo centra je, da razvija nova znanja o povezavah med okoljem, gospodarstvom in družbo ter tako vzpostavlja trajnostni razvoj.

Prav gotovo je prav, da posebej izpostavimo, da je Oddelek za geografijo FF UM v sodelovanju s Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede UM, Filozofsko fakulteto UL in Fakulteto za humanistične študije UP 2009 organiziral 17. letno konferenco Komisije za trajnostni razvoj podeželja pri Mednarodni geografski zvezi (IGU), z naslovom *Novi izzivi trajnostnega razvoja podeželja v 21. stoletju*.

Konferenca se je udeležilo preko devetdeset domačih in tujih strokovnjakov iz skupno triindvajsetih držav in to z vseh kontinentov. Trem dnevom predstavitev znanstvenih prispevkov je sledila dvoipoldnevna strokovna ekskurzija po vzhodni Sloveniji, Primorski in v Ljubljano. Osnovni namen konference je bil udeležence iz drugih regij sveta seznaniti s procesom evropske integracije, s strategijo in z učinki skupne evropske kmetijske politike na trajnostni razvoj podeželja.

Slika 10: Udeleženci 17. letne konference Komisije za trajnostni razvoj podeželja pri Mednarodni geografski zvezi (IGU).

Vir: Medmrežje 4. <http://events.ff.uni-mb.si/igu2009/gallery/#/content/>

8. Mednarodno sodelovanje na področju izobraževanja

Filozofska fakulteta UM je trdno vključena v sistem evropskih univerzitetnih tokov, saj je povezana s številnimi priznanimi univerzami v Evropski uniji. To ji omogoča primerljivost študija, izmenjavo studentov in profesorjev ter sodelovanje naših profesorjev in studentov ne samo v mednarodnih raziskovalnih temveč tudi študijskih projektih (Jesenšek 2008). Skladno z razvojem internacionalizacije je Univerza v Mariboru pristopila k sistemskim spremembam, ki bi naj zagotovile pogoje za povečanje deleža predavanj v tujem jeziku, razvoj skupnih študijskih programov s tujimi partnerji kot tudi za izvedbo drugih pedagoških oblik. S procesom internacionalizacije študija bo omogočena večja mobilnost studentov, visokošolskih učiteljev, sodelavcev in raziskovalcev (RKRS 2012).

Tako je tudi Oddelku za geografijo FF UM omogočena večja mednarodna aktivnost in prenos dobrih praks v študijske programe in njihovo izvedbo. Oddelek že vse od leta

2007 sodeluje v skupnem študijskem MA programu Master in European Studies, The Process of Building Europe, ki ga koordinira Univerza v Sieni. Sporazum je bil v študijskem letu 2007/08 podpisan za obdobje petih let in je bil leta 2012 podaljšan za naslednje petletno obdobje. V partnerstvu je poleg Univerze v Mariboru včlanjenih še deset drugih evropskih univerz: univerze v Salamanci, Coimbri, Krakovu, Atenah, Hannoveru, Oradei, Bologni, Strassbourgu, ter Institut Libre Marie Haps iz Bruslja. Tako so naši predavatelji izvedli več predavanj pri posameznih predmetih MA programa.

Od oktobra 2008 oddelek sodeluje s Community of the Mediterranean Universities – Jean Monnet EuroMediterranean Centre of Excellence pri izvajanju skupnega MA študijskega programa Euromediterranean Master in Culture and Tourism, ki ga za CMU koordinira Univerza v Bariju. Vsako leto dva predavatelja aktivno sodelujeta v izvedbi predmeta, ki tujim študentom približa Slovenijo in njen družbeno-gospodarski razvoj. Filozofska fakulteta v študijskem programu sodeluje z izvajanjem akreditiranih predmetov s področja geografije in filozofije.

Na področju izobraževanja bo Oddelek za geografijo tudi v bodoče spremljal razvoj svojih dodiplomskih in podiplomskih študijskih programov v smeri zagotavljanja primerljivosti doseženih ustreznih kompetenc znanja študentov in diplomantov za potrebe zaposlovanja na skupnem evropskem trgu.

9. Mednarodni programi mobilnosti in poletne šole

Oddelek se uspešno vključuje v skupne projekte in univerzitetne mreže, v katerih sodeluje Univerza v Mariboru (ERASMUS, TEMPUS, CEEPUS, EMUNI). Oddelek za geografijo krepi in širi svoj vpliv na področju Srednje in Jugovzhodne Evrope v okviru srednjeevropskega programa mobilnosti CEEPUS kot nacionalni koordinator mreže GEOREGNET. V okviru te mreže si bo prizadeval za spodbujanje mobilnosti in razvoj visokošolskih izobraževalnih in raziskovalnih programov.

Oddelek za geografijo Filozofske fakultete UM od študijskega leta 2006/2007 koordinira CEEPUS mrežo GEOREGNET, ki danes povezuje geografske oddelke sedemnajstih univerz. Poleg FF UM so partnerji še Univerza Karla in Franca v Gradcu, Karlova univerza v Pragi, Jagiellonska univerza v Krakovu, Univerza Cirila in Metoda v Skopju, Univerza v Ljubljani, Univerza v Mostarju, Univerza v Novem Sadu, Univerza v Oradei, Univerza Palacky v Olomoucu, Univerza v Peci, Univerza v Prešovu, Univerza na Primorskem, Univerza v Sarajevu, Univerza v Tuzli, Univerza v Zagrebu in Univerza v Zadru. Mreža omogoča partnersko sodelovanje ter mobilnost študentov in profesorjev geografije. V okviru mreže potekajo semestrski izmenjave študentov, gostujoča predavanja profesorjev, bilateralni projekti v sklopu raziskovalnega dela, mednarodne objave v revijah partnerskih inštitucij in poletne šole.

Od študijskega leta 2008/2009 ena od partnerskih univerz vsako leto organizira poletno šolo GEOREGNET. Prva poletna šola je potekala na Univerzi v Mariboru z naslovom Europe of Regions – Europe as Region. Njeni vsebinski poudarki so bila regionalna vprašanja glede integracijske politike Evropske unije, vloga Srednje Evrope pri integraciji Zahodnega Balkana v Evropsko unijo, regionalni razvoj, konkurenčnost in sodelovanje za večjo mobilnost in boljši prenos znanja v Evropi. Posebna pozornost je bila namenjena strokovnim ekskurzijam in študijam primerov. Na poletni šoli je sodelovalo šestindvajset tujih in slovenskih študentov geografije in

enajst tujih in domačih predavateljev. Oddelek za geografijo je v naslednjih letih soorganiziral še tri poletne šole, ki so se izvedle na partnerskih univerzah:

- Univerzi Palacky v Olomoucu z naslovom: Changes in Geographical Organisation of Society in Central Eastern Europe: Two Decades After (Medmrežje 5),
- Univerzi v Zagrebu z naslovom: Future Perspectives of European Integration Process
- Univerzi v Prešovu z naslovom: Geography as a Socially Relevant Discipline.

Naslednjo poletno šolo bo leta 2013 organizirala Jagiellonska univerza v Krakovu.

V času med 2001 in 2009 je Oddelek za geografijo FF UM sodeloval v mednarodnem projektu HERODOT, katerega rezultat je bil vzpostavitev tematske mreže geografskih institucij v Evropski uniji in širše.

Mednarodna mobilnost študentov, profesorjev in raziskovalcev je ključna za prepoznavnost Oddelka za geografijo FF UM v mednarodnem prostoru, zato jo na oddelku spodbujamo in zagotavljamo priznavanje v tujini opravljenih obveznosti. Prav tako pa razumemo internacionalizacijo kot kazalec kakovosti naše raziskovalne in izobraževalne dejavnosti.

10. ERASMUS program mobilnosti

V okviru programa mobilnosti Erasmus je v obdobju od leta 2002 do leta 2012 gostovalo na tujih univerzah dvajset naših študentov, prav tako pa smo gostili triindvajset tujih študentov iz partnerskih institucij. Člani oddelka smo bili na štiriindvajsetih gostujočih obiskih. Na oddelku pa smo sprejeli trinajst tujih gostujočih profesorjev.

V letu 2013 gostimo tudi podiplomskega študenta geografije, doktoranda Oddelka za geografijo Prirodoslovno-matematične fakultete Sveučilišča v Zagrebu, v okviru trimesečnega programa Leonardo v okviru programa ERASMUS.

11. CEEPUS program mobilnosti

Od 2006/2007 do 2011/2012 se je za mednarodno mobilnost v okviru mreže GEOREGNET odločilo dvaindvajset naših študentov, hkrati pa smo sprejeli triinštirideset tujih študentov, polovica od njih se je udeležila poletne šole. Visokošolski učitelji smo se udeležili štirinajstih izhodnih proforskih mobilnosti in na oddelku smo sprejeli deset gostujočih profesorjev.

Meduniverzitetno sodelovanje poteka tudi z univerzami, s katerimi nimamo podpisanega bilateralnega sodelovanja, so pa kljub temu vzpostavljeni stiki in so bila izvedena gostujoča predavanja. Med njimi bi želeli posebej izpostaviti sodelovanje z univerzami v Trondheimu, Padovi, Beogradu in Dunaju. Tako oddelek beleži skupno šestinpetdeset tujih gostujočih predavanj profesorjev, kar kaže na močno mednarodno aktivnost članov oddelka.

12. Nagrade in priznanja

Mreža GEOREGNET, ki deluje v okviru programa CEEPUS (Srednjeevropski program za izmenjave študentov in pedagoških delavcev) in jo koordinira doc. dr. Lučka Lorber z Oddelka za geografijo, je v letu 2009 zasedla 2. mesto med 54 obstoječimi CEEPUS-mrežami.

Oddelek za geografijo je v letu 2009 prejel priznanje Oddelka za geografijo Univerze Palacky v Olomoucu ob njihovi 50-letnici obstoja za uspešno sodelovanje in razvoj prijateljskih odnosov.

13. Zaključek

Namen internacionalizacije razvoja visokega šolstva v Republiki Sloveniji je spodbuditi, okrepiti in razvijati kulturo kakovosti na slovenskih univerzah s sodelovanjem univerz pri vzpostavljanju mehanizmov in razvoju orodij za spremljanje razvoja kakovosti, s cilji spodbuditi aktivnosti za večjo prepoznavnost slovenskih univerz v mednarodnem prostoru in za krepitev procesa internacionalizacije univerz; krepiti pozitivno prepoznavnost slovenskih univerz za študente in njihove starše, delodajalce ter zainteresirano javnost; okrepiti vlogo univerz v diverzificirani demokraciji za uspešno vzpostavitev in delovanje družbeno odgovornih partnerstev in opremiti univerze s sredstvi, ki bodo omogočala vzpostavitev in razvoj sistema zagotavljanja kakovosti vključno s podpornimi področji.

Avtonomija slovenskih univerz kot institucij posebnega nacionalnega pomena temelji na vzpostavljanju visokošolskega sistema, ki bo ljudem vseh starosti omogočal doseganje ustreznih znanj in kompetenc na vseh stopnjah izobraževanja za uresničevanje poklicne kariere, osebnega razvoja in kritičnega mišljenja. Prav tako je potrebno predvsem z inovativnostjo in odličnostjo na področju znanstvenoraziskovalnega dela ter prenašanjem znanja prispevati k dvigu slovenske gospodarske uspešnosti, kakovosti življenja in trajnostnega ter odgovornega družbenega razvoja.

Oddelek za geografijo FF UM sledi nacionalnim in evropskim smernicam razvoja kakovosti in internacionalizaciji visokega šolstva tako pri partnerskem sodelovanju na področju raziskovanja kot pri razvoju skupnih študijskih programov. Pri razvoju oddelka vključujemo tudi študente, ki jih razumemo kot enakovredne partnerje, zato jih bomo še naprej ustrezno vključevali v vse segmente oddelčnega delovanja in jim omogočali sodelovanje pri oblikovanju izobraževalnih in drugih aktivnosti. Krepili bomo izvedbo programov študentske mobilnosti in vključevanje v mednarodni študij, povezan z raziskovalnim delom, zlasti na tretji stopnji študija. Prav tako bo oddelek sledil strateškimi smernicam Raziskovalnega in inovacijskega razvoja Slovenije 2011 – 2020 (RISS) in ciljem Nacionalnega programa visokega šolstva RS 2011–2020 (NPVS), ki sta skladna z Evropskimi direktivami razvoja visokega šolstva in doseganja dolgoročnih ciljev kompetitivnosti evropske regije v globalnem prostoru (Education and Training, ET 2020).

Tako se bo na podlagi sklenjenih meduniverzitetnih sporazumov nadaljevalo z oblikovanjem skupnih študijskih programov, pripravo skupnih raziskovalnih projektov in krepitvijo študentske in profesorske mobilnosti. Posebna pozornost bo namenjena zagotavljanju podpore študentskim mednarodnim projektom in

aktivnostim, ki spodbujajo medkulturni dialog, spoštovanje različnosti in razvijanje strpnosti do drugačnosti.

Literatura

- Bračič, V. 1973: Vsebinska zasnova in organizacijski model Univerze v Mariboru. Združenje visokošolskih zavodov Maribor, 1973.
- Horvat, U. 2011: Petdeset let delovanje Oddelka za geografijo in študija geografije v Mariboru, *Revija za geografijo*, 6 – 1.
- Kert, B. 2000: Ludvik Olas – sedemdesetletnik, *Geografski vestnik* 72-2, 2000.
- Jesenšek, M. 2008: Filozofski fakulteti na pot, *Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru*, Maribor, 2008.
- Jesenšek, M. (ur.), Lorber, L. (ur.). 2011: Odličnost Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, *Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru*, Maribor, 2012
- Kolenc-Kolnik, K. 2006: Študij geografije v Mariboru, *Revija za geografijo* 1-1, str. 115-131.
- Lorber, L. 2011: Zaslužni profesor dr. Borut Belec – osemdesetletnik, *Časopis za zgodovino in narodopisje*, Univerza v Mariboru in Zgodovinsko društvo v Mariboru, Maribor, 2011.
- Sursock, A., Smidt, H. 2010: *A Decade of Change in European Higher Education*, , EUA, 2010
- Evropske direktive razvoja visokega šolstva in doseganja dolgoročnih ciljev kompetitivnosti evropske regije v globalnem prostoru (*Education and Training, ET, 2020*).
- Global Surveys on Internationalization of HE, IUA (2003, 2005, 2010), *Internationalization and quality assurance, Engaging in the Modernization of European Higher education (2010)*.
- Letni program dela UM, jan–dec 2012.
- Program razvoja kulture kakovosti na UM, Center za razvoj kakovosti UM, november 2011.
- Re-thinking internationalization, IUA (2012).
- RKRS 2012: Zavezanost slovenskih univerz za razvoj kulture kakovosti, *Rektorska konferenca RS*, Maribor, 2012.
- European Higher Education at the Crossroads, Between the Bologna Process and National Reforms*, Springer, 2012.
- Spletne strani:
- Medmrežje 1: www.geografija.com
- Medmrežje 2: <http://www.ff.uni-mb.si/>
- Medmrežje 3: <http://www.ff.uni-mb.si/dotCMS/listProducts?categoryInode=15123>
- Medmrežje 4: <http://events.ff.uni-mb.si/igu2009/gallery/#/content/>
- Medmrežje 5: <http://geography.upol.cz/summer-school-georegnet>

INTERNATIONAL RECOGNISABILITY OF THE DEPARTMENT OF GEOGRAPHY, THE FACULTY OF ART, UNIVERSITY OF MARIBOR

Summary

The purpose of internationalisation of development of higher education in the Republic of Slovenia is to promote, strengthen and develop the culture of quality of Slovenian universities by participation of the universities in establishing mechanisms and developing tools for monitoring development of quality, using the objectives to foster the activities for greater recognisability of Slovenian universities in international environment and strengthen the process of internationalisation of the universities, strengthen the positive recognisability of Slovenian universities for the students and their parents, employers and interested public, strengthen the role of the universities in the diversified democracy for successful establishment of and operation of socially responsible partnerships, and provide the universities with tools that will enable establishment and development of the system of quality assurance, including the support areas.

The autonomy of Slovenian universities as institutions of special national interest is based on establishing higher education system that will enable people of all ages to achieve adequate knowledge and competences at all levels of education, needed for fulfilment of their professional careers, personal development and critical thinking. It is, however, equally important to contribute to the increase of Slovenian economic success, quality of life and sustainable and responsible social development by introducing innovation and excellence in the area of scientific and research work and by way of transferring the knowledge.

The Department of Geography of the Faculty of Arts, University of Maribor, follows national and European guidelines for quality development and internationalisation of higher education in both, partner cooperation in the research area as well as in development of common study programmes. When it comes to developing the department, we also include students who are taken as equal partners, which is why we will continue to appropriately include them in all segments of decision-making and enable them to participate in forming educational and other activities. We will strengthen the implementation of student mobility programmes and inclusion in international studies, associated with research work, particularly at the tertiary level of study. The department will also follow the strategic guidelines for Research and innovative development of Slovenia 2011 - 2020 (RISS) and the objectives of the National Higher Education Programme 2011 - 2020 (NPVS), which are compatible with the European Directives of higher education development and achieving long-term competitiveness goals for European region in the global space (Education and Training, ET, 2020).

Based on the concluded inter-university agreements, forming of common study programmes, preparation of common research projects and strengthening student and teacher mobility will thus continue. Special attention will be paid to assurance of support to international student projects and activities which promote intercultural dialogue, respect for diversity and developing tolerance towards distinctiveness.